

Tijdschrift van de

10e jaargang nr. **1**

Stichting voor
Toepassing van de
Individual
Psychologie

mensenkennis
opvoeding
persoonlijke groei

PORT BETAALD
port payé
ABCOUDE

S.T.I.P.
Sekretariaat
G.R. Poelen
Achter de Kerken 165
1391 JG ABCOUDE, Tel. 02946-4314

Kulker, Gerard
Potgieterlaan 21
2394 VA Hazerswoude-RD

MENSENKENNIS, OPVOEDING, PERSOONLIJKE GROEI is een tijdschrift at wordt uitgegeven door de S.T.I.P. (Stichting voor Toepassing van de Indiv dualpsychologie. Het is bestemd voor iedereen, die belangstelling heeft voor de leer en de toepassing van de INDIVIDUALPSYCHOLOGIE van Alfred Adler e.a. Het blad wordt toegezonden aan degenen, die d.m.v. een jaarlijkse bijdrage van minimaal f 25,00 het werk van de S.T.I.P. mogelijk maken en voorts aan allen die daarom verzoeken.

Losse nummers worden op verzoek tegen kostprijs toegezonden.

S.T.I.P.-BESTUUR

TELEFOON

voorzitter	Willy van Vuuren	Rotterdam	01 4563382
2de voorzitter	Theo Schoemaker	Züntersbach	093 97413130
sekretaris	Gerard Peelen	Abcoude	02 46-4314
2de sekretaresse	Joke Peelen	Abcoude	02 46-4314
penningmeester	Piet Verkamman	Rotterdam	01 4677437
2de penningmeester	Hilde van Amerongen	Nieuwegein	03 02-32476
Redactie/onderwijs	Maarten Hurts	Nieuwegein	03 02-32476
lid	Rida van Dongen	Rotterdam	01 4528399
lid	Adri v.d. Horst	Westervoort	08 03-12964

SEKRETARIAAT

Achter de Kerken 165, 1391 LG Abcoude. Tel: 02946-4314
Doorgeven van adreswijzigingen en alle betalingen.

PENNINGMEESTER

Sonsmansstraat 48a, 3039 DK Rotterdam.
Biro: 3101100 t.n.v. S.T.I.P. te Rotterdam.

BOEKENVERKOOP

Joke en Gerard Peelen, adres zie boven.

REDAKTIE

Gerard Peelen & Maarten Hurts

dan zij zelf voor mogelijk hielden.

Door zijn demonstraties van gezinstherapie werden ouders en onderwijzers in vele landen van Europa, Israël, Amerika en Canada, geactiveerd om nieuwe groepen op te richten.

Dr. Rudolf Dreikurs, hoogleraar, auteur en promotor van de Individualpsychologie overleed op 25 mei 1972 op 75-jarige leeftijd in Chicago.

DOELSTELLING S.T.I.P.

- * Bekendmaking en verspreiding van de principes van de Individualpsychologie van Alfred Adler.
- * Bevordering van de toepassing van deze principes in opvoeding, zelfopvoeding, onderwijs en bedrijfsleven.
- * Hulp bieden bij de praktische toepassing van de Individualpsychologie

INHOUD

INFO S.T.I.P. .... pag. 2
Doelstelling ..... pag. 3
Inhoud ..... pag. 4
Beste lezer ..... pag. 5
Onder de aandacht ..... pag. 6
Lezersbrief ..... pag. 7
Dr. Rudolf Dreikurs ..... pag. 11

Adler kwamen er moeilijkheden: Dreikurs werd enorm kwaad toen Adler minachtend zei dat Freud volkomen fout was en barstte uit dat hij niet begreep hoe iemand zo neerbuijgend kon spreken over een zo algemeen geslacht wetenschapsman.

Toen hij eenmaal lid van diens groep was, duurde het lange tijd eer Adler hem vertrouwde, maar later nam Dreikurs zijn strijd tegen Freud en de psycho-analyse over.

In zijn psychiatrische praktijk in Wenen leidde Dreikurs met Danica Deutsch verscheidenen "Erziehungsberaters-stellen" en hielp een centrum oprichten ter voorkoming van zelfmoord. Al in 1929 begon hij hier een groeps therapie toe te passen.

Uit Oostenrijk verdreven door het nazisme, kwam Dreikurs op voorstel van Adler in 1937 via Brazilië naar Chicago om daar de individueelpsychologische groep te leiden. Toen Adler in datzelfde jaar stierf, daalde de belangstelling voor I.P. heel sterk en moesten ze opnieuw beginnen. Er werden consultatiebureaux voor kinderen opgericht naar Weens voorbeeld, die in 1945 tot zelfstandige organisaties, (ook hier in Nederland), met individueelpsychologisch getrainde leiders. Sins 1942 was Dr. Dreikurs hoofd van de psychiatrische faculteit in Chicago en zijn activiteiten om "leken" op te leiden ontmoeten nogal wat weerstand.

Uiteindelijk werd dit opleiden van "Counselors" een groot succes en is Dreikurs op dit terrein het meest bekend geworden.

Een belangrijk aspect van Dreikurs' persoon was zijn agressiviteit, zijn duidelijke behoefte aan uitdaging en conflicten en hoewel hij zijn hele leven op de pres stand voor de democratie, was hij een autoritaire persoonlijkheid.

Dit bracht natuurlijk met zich mee, dat hij zowel vele vrienden en bewonderaars als vijanden had.

Alleen zijn het er echter over eens, dat Dr. Dreikurs de onvermoeibare promotor van de Individueelpsychologie was door zijn groot aantal publicaties, zijn vele reizen over de hele wereld, en zijn ontelebare lezingen en cursussen. Bovendien bezat hij de zeldzame gave anderen te bemoeidigen en aan te sporen zodat zij meer bereikten

Wyneken (1875-1966), waarbij hij zich aansloot. De eerste vrije school in Wickersdorf, die geheel democratisch werd opgezet, is door Wyneken gesticht. Hij spoorde de jeugd aan zich kritisch tegenover volwassenen op te stellen, hun eigen toekomst te bepalen, wat veel bijval oogstte onder de jongeren. Verscheidene, later beroemd geworden psychiaters, waaronder ook Dreikurs, stichtten gespreksgroepen over dit thema. Zij werden bijna van school gestuurd wegen subversieve activiteiten.

Alfred Adler en Gustav Wyneken hebben met hun theorieën Rudolf Dreikurs het meest beïnvloed.

Na het gymnasium in 1915 moest Rudolf Dreikurs in dienst. In de eerste wereldoorlog was hij luitenant. Hij was gedurende 27 maanden aan het front, maar heeft nooit hoeven schieten: de gevechten vonden altijd net voor zijn komst of direct na zijn vertrek plaats, vertelde hij zelf.

In 1918 werd hij door het leger naar Wenen gestuurd om medicijnen te studeren. Voordien twijfelde hij zelf tussen psychologie (filosofie) en psychiatrie, want de medische studie interesseerde hem maar matig. Hij toonde meer belangstelling voor het opkomend socialisme in die tijd en richtte een groep van socialistische medische studenten op.

Als afgevaardigde naar een "Arbeiterrat" ontmoette hij voor het eerst Alfred Adler. In een gesprek merkte deze op dat: "iedereen geholpen kan worden, die geholpen wil zijn" en dit optimisme fascineerde Dreikurs.

In deze periode ontmoet hij ook Wilhelm Stekel; is kort geïnteresseerd in parapsychologie, maar acht zich niet capabel om daar het "bedrog" van sommigen in te herkennen. De zelfmoord van een beroemde professor op dit gebied, nadat hij de dupe van een bedrieger was geworden, doet Dreikurs definitief besluiten zich aan de psychotherapie te wijden.

Dreikurs begreep niet waarom Freud, Adler en Stekel elkaar zo heftig bestreden en het nergens over eens konden worden. Hij wilde het zelf onderzoeken. Men kon echter als toehoorder niet meedoen, moest eerst zelf een analyse ondergaan. Tijdens Dreikurs' behandeling bij

BESTE LEZER

Allereerst een verheugende mededeling: het STIP-bestuur heeft een nieuwe penningmeester! Zijn naam is Piet Verkamman en hij komt uit Rotterdam. Wij zijn heel erg blij dat in de vacature is voorzien en heten Piet ook namens u van harte welkom.

Onze herhaalde oproep om lezersreacties heeft een teleurstellend resultaat gehad: één reactie. Hartelijk dank mevr. B.!

We kunnen ons voorstellen dat de nummers rond het thema "levensstijl" te veel theorie en achtergrondinformatie bevatten om daar spontaan op te reageren. Toch moet die theorie er zijn en bekend worden gemaakt: zonder theorie is er immers geen goed te verdedigen praktijk! En om die praktijk gaat het ons de komende tijd.

In het verleden is, verspreid over het land, een aantal ouders actief geweest in gespreksgroepen. Die ouders hadden behoefte aan praktische handvatten voor de opvoeding van hun, toen veelal jonge, kinderen. Het lijkt ons van belang om de ervaringen van die ouders te delen met anderen; dat stimuleert, beïnvloedt en steunt. Vooral onder mensen die nu jonge kinderen hebben, blijkt nog altijd behoefte aan praktische adviezen en ervaringen van anderen!!

Inmiddels zijn we tien jaar verder, en nu rijst de vraag:

kunt u, als ouder die IP-principes in de opvoeding heeft gehanteerd, daar het effect van merken nu uw kinderen ouder geworden zijn? Of, anders gesteld: kunt u duidelijk maken wat de IP voor u en uw kinderen heeft betekend?

Graag ontvangen wij uw reactie!

Dat de belangstelling voor gerichte opvoeding nog steeds bestaat, blijkt (naast de huidige oudergroepen) uit de - helaas alleen mondelinge- reacties die we krijgen van mensen die "Kinderen dagen ons uit" en "Praktisch ouderschap" hebben gelezen.

Deze maand wordt er op een school in Wijk bij Duurstede een ouderavond gehouden rond het eerstgenoemde boek (niet door de STIP georganiseerd).

Alle schoolbegeleidingsdiensten in Nederland beschikken over het invoeringsprogramma "Omgaan met kinderen" (1986), dat op IP-principes gebaseerd is!

Voorts wordt op het moment gewerkt aan een trainingsprogramma voor leerkrachten, naast het in een vorige aflevering genoemde trainingsprogramma voor ouders.

De NMIP verzorgt al vijfendertig jaar achtereenvolgende twee-jarige basiscursus IP, die nu gevolgd wordt door belangstellenden met uiteenlopende bezigheden: leerkrachten, schoolbegeleiders, studenten psychologie en pedagogiek, een secretaresse en een kinderrechtsadvocaat, de ontwikkeling van de IP in Nederland is nog steeds gaande.

U kunt daaraan bijdragen door uw eigen ervaringen met anderen te delen. Daarom nogmaals: wat heeft de IP in uw opvoedingspraktijk betekend voor u en uw kinderen? Wij zien echt uit naar uw reactie!

ONDER DE AANDACHT

Op 27 oktober wordt er in Mijdrecht op de Proostdij-school aan de Proostdijstraat 35 te Mijdrecht van 10.00 uur tot 16.00 uur een bijeenkomst gehouden voor iedereen die ooit aan een oudergespreksgroep heeft deelgenomen.

Doel: a. het uitwisselen van ervaringen, zowel met het toepassen van IP-principes als met het functioneren als gespreksgroep.
b. het (opnieuw) leggen van contacten met het oog op toekomstige activiteiten.

Belangstellenden wordt verzocht zich spoedig aan te melden bij het secretariaat, i.v.m. ruimte en mate-riaalplanning.

Meer informatie wordt u toegestuurd.

In het najaar staan twee schildderweekends op het

Dr. Rudolf Dreikurs (1897-1972)

Dr. Rudolf Dreikurs werd op 8 februari 1897 te Wenen geboren. Zijn vader was een succesvol zakenman, de jongste uit een gezin met vier jongens en één meisje. Hierdoor kreeg deze geen gelegenheid te gaan studeren. Terwijl zijn drie oudere broers allen een academische graad behaalden trachtte hij ze te overtuigen op financieel gebied. Zijn moeder was een zachtmoedige, idealistische vrouw, die haar enige zoon eigenlijk een beetje steunde in zijn rebellie tegen zijn dominerende vader, die in de opvoeding de roede niet sparde.

Rudolf kon nooit aan de vaderlijke verwachtingen voldoen. Er was één vijf jaar jonger zusje. Vele jaren later hield Dr. Dreikurs een lezing voor een groot gezelschap hoge academici aan de universiteit van Bratislava, als invaller voor Dr. Alfred Adler, die ziek was. Hij sprak over de opvoeding van kinderen en tijdens de discussie werd hem gevraagd of hij in het nut van slaan geloofde. Dr. Dreikurs antwoordde heel impulsief: "Jazeker, ik geloof, dat iedereen, die kinderen mishandelt, een flink pak slaag zou moeten krijgen".

In die tijd werd slaan nog als een opvoedingsmiddel gezien, dus zijn uitlating veroorzaakte een schok-effect. Hierdoor zag Dr. Dreikurs in dat zijn identificatie met kinderen en andere onderdrukte groepen een poging was zich op zijn vader te wreken, die hem als kind zo dikwijls sloeg.

Op school blonk de jonge Dreikurs niet bepaald uit: hij behaalde het eindexamen van het gymnasium met de hakken over de sloot.

Als jongen kreeg hij vioolles; omdat een neefje daarin zo uitblonk. Toen hij enige jaren later op eigen verzoek moest leren pianospelen, bleek zijn grote muzikaliteit. Later studeerde hij zelfs compositie en werd bijna beroeps-musicus.

Het keerpunt in zijn leven kwam op zestienjarige leeftijd: hij kreeg polio, maar bleef gespaard voor blijvende gevolgen.

Na zijn genezing kwam hij in aanraking met vrienden uit de "Jeugdbeweging van 1913" onder leiding van Gustav

vriendelijk van te voren dat u niet verder zult rijden als er ruzie uitbreekt (en niet om uit te stappen om leuk te spelen!).

- Breekt er ruzie uit, stop dan op een veilige plek en doe er het zwijgen toe of stap zelf uit en wacht buiten de auto.

Het probleem met de open deur zal in veel gezinnen een bekend verschijnsel zijn. Het bij herhaling laten open staan van een deur kan onachtzaamheid zijn, maar ook een onbewuste of bewuste weigering tot medewerking, in welk geval er (weer?) sprake kan zijn van een machtsstrijd. Niet meedoen aan het spelletje is vaak de meest effectieve oplossing. Vandaar het volgende, korte en praktische advies: bevestig een dranger of veer aan de deur en een stootkussentje op de deurpost zonder er verder woorden aan vuil te maken.

Bovenstaande problemen en de daaraan ten grondslag liggende processen worden, tezamen met praktische voorbeelden, besproken op de volgende plaatsen:

Praktisch ouderschap, door Painter en Corsini:

blz. 21 - 25 (over doelgericht gedrag bij kinderen)

blz. 167 e.v. (ruzie in de auto)

Kinderen dagen ons uit,
door Rudolf Dreikurs:

blz. 60 e.v. (over doelgericht gedrag bij kinderen)

blz. 138 - 162 (over machtsstrijd, conflictsituaties en hoe daarmee om te gaan).

FOUTEN MAKEN IS ONVERMIJDELIJK, MAAR DE FOUT ZELF IS MEESTAL MINDER BELANGRIJK DAN WAT MEN DOET NADAT MEN DE FOUT GEMAAKT HEEFT.

Rudolf Dreikurs

programma. Hier wordt een gelegenheid geboden om middels expressie inzicht te krijgen in uw persoonlijke levensstijl. Een stimulerende ervaring!

Middels een brief zult u op de hoogte worden gesteld van de juiste data, plaatsen en de kosten die hieraan verbonden zijn.

ALS WE ONZE VERANTWOORDELIJKHEID BEPERKEN TOT ONS EIGEN DOEN EN LATEN, DAN OEFENEN WE GEEN DRUK UIT OP EEN ANDER EN GEVEN WE HEM GELEGENHEID TE BEDENKEN, WAT HIJ ZELF KAN DOEN OM DE SITUATIE TE VERBETEREN.

Rudolf Dreikurs

LEZERSBRIEF

Ons verzoek om reacties van lezers heeft geleid tot een brief van mevr. B. te S. (naam en adres bij de redactie bekend). Zij heeft toestemming verleend haar brief en ons antwoord daarop te publiceren. We hopen dat meer mensen hun vragen en opmerkingen aan ons laten weten, zodat het bespreken van lezersbrieven een vaste plaats in ons tijdschrift kan krijgen. Vanzelfsprekend kunt u ook buiten het tijdschrift om met uw vragen bij ons terecht.

Mw. B. schrijft:

We (mijn man, twee kinderen en ik) zijn een gezellig dagje weg geweest. De autoreis heen verliep voorbeeldig. De kinderen deden spelletjes achterin en we hadden alle vier plezier.

De terugweg verliep anders. De twee uur die naar huis teruggereden moesten worden, waren teveel voor ze en ze

gedroegen zich als beesten. Ze rolden over de achterbank, traptten tegen de stoelen, gilden, ruzieden en huilden. Wij hoorden het min of meer wanhopig aan, want Rudolf Dreikurs' oplossing om langs de weg te gaan staan en te wachten tot ze achterin klaar zijn, is naar ons idee in de Randstad niet toepasbaar.

In het verleden hebben we de auto al eens op de vluchtstrook gestopt, maar toen waren we alles behalve veilig met het voortrazende verkeer. Dus die oplossing durven we niet meer te kiezen.

Na deze vreselijke autorit hebben we de kinderen gezegd naar hun kamer te gaan, omdat we alletwee behoefte hadden aan rust. Wat zou een andere oplossing kunnen zijn, die ons geen hoofdpijn oplevert?

Een volgende vraag:

We wonen in een eengezinswoning met een trap in de huiskamer. Bovenaan de trap is een schuifdeur, die 's winters moet voorkomen dat de warmte en dus onze energierekening stijgt. Onze twee kinderen hebben we gevraagd de deur te sluiten, ook hebben we ze uitgelegd waarom.

De praktijk is, dat als de kinderen naar boven gaan, negen van de tien keer de deur wagenwijd open blijft staan. En dan heb ik het nog niet over de vriendjes en vriendinnetjes die ook naar boven gaan.

Het gevolg is dat we of zuchtend zelf de trap op gaan om de deur te sluiten of naar boven roepen dat de deur weer niet gesloten is. Een logisch gevolg zou kunnen zijn dat de kinders beneden moeten blijven, maar dat impliceert dat onze huiskamer dan een speelkamer wordt en er voor m'n man en mij geen rustig moment meer is.

Hoe kunnen we dit probleem aanpakken?

Beste mevr. B.

Iedere ouder die van tijd tot tijd een autorit met kinderen maakt zal dit verhaal herkennen en met u meevoelen. Inderdaad kunnen ruziënde kinderen een gezellige dag een heel vervelende afloop bezorgen. We kunnen ons levendig voorstellen dat u na zo'n terugreis hard aan een poosje rust toe was.

Bij het lezen van uw brief kwamen er een paar vragen bij

ons op: uit uw brief blijkt b.v. niet of u van te voren een afspraak met uw kinderen hebt gemaakt over hun gedrag in de auto en uw evt. reactie daarop. Ook weten we niets over de omstandigheden en het tijdstip van de terugreis. Heeft u onderweg voor afleiding gezorgd door b.v. liedjes of spelletjes? Afgaande op de informatie in uw brief lijkt het doel van het gedrag van de kinderen het meest op pure aandachttrekkerij. Echter, U zegt dat u het allemaal min of meer wanhopig aanhoorde, u voelde zich kennelijk niet bij machte iets te doen, totdat u thuis was aangekomen, waar u de kinderen naar hun kamer stuurde. Dit wijst in de richting van een nachtsstrijd.

In de Randstad kan het moeilijk zijn om meteen een geschikte parkeerplaats te vinden en dan zit je met het probleem. Doorrijden levert meer ergernis op, meteen stoppen kan risico's met zich meebrengen. Een andere oplossing is er echter wel. Indien u ervan overtuigd bent dat het onderbreken van de reis de rust in de auto kan terugbrengen, pak dan de eerste afslag van de vele in de Randstad en rijdt desnoods vijf minuten om (en langer hoeft echt niet!) tot u een veilige plek tegenkomt om de auto te parkeren.

Als steun aan u, mevr. B. en wellicht ook als nieuwe tips voor anderen, volgen hier puntsgewijs enige praktische adviezen voor dergelijke situaties.

- Zorg dat de kinderen van te voren op de hoogte zijn van de gang van zaken tijdens een dagje uit.
- Houdt er rekening mee dat aan het eind van een dag een twee uur durende rit voor kinderen én volwassenen een hele zit is. Maak er als het even kan twee kortere ritten met een pauze van.
- Zorg voor spelmateriaal, een cassette met liedjes of sprookjes, zing liedjes of doe mondelinge spelletjes als ik zie, ik zie, automerken raden, merken tellen enz.
- Leg een paar kussens of een slaapzak of deken in de auto. Vermoeide kinderen hebben het meeste behoefte aan rust en een lekkere plek.
- Als kinderen al vaker luidruchtig zijn tijdens een rit, of als ze vaker ruzie maken, vertel dan rustig en